

טיוטת חוק לתיקון פקודת התעבורה (תיקון מס') התשפ"ה-2024 – הסמכת ועדת
השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק לתיקון פקודת התעבורה (תיקון מס' __) התשפ"ה-2024, המצורפת בזאת.
- ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולהקדים את הדיון בהצעת החוק.
- ד. בהתאם לסעיף 88(ב) בתקנון הכנסת לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

ביום 18.11.21 פורסם תיקון מס' 129 לפקודת התעבורה (להלן: "תיקון מס' 129"), במסגרתו נקבעו תיקונים לסעיף 70 ולסעיף 77 לפקודת התעבורה, ולפיהם רשות מקומית שמספר תושביה הרשומים במרשם האוכלוסין הוא 40,000 ומעלה, לא תוכל לקבוע פטור מתשלום עבור חניה לתושבי הרשות המקומית רק בשל היותם תושביה, אלא אם כן קבעה אזורי מוגדרים בתחומה שבהם לא תחול חובת תשלום כאמור על תושבי הרשות המתגוררים באותם אזורי (להלן: "אזורי חניה מוסדרים"). כן נקבע לגבי כלל הרשויות המקומיות כי הפער בתעריף עבור חניה בין תושב לשאינו תושב לא יעלה על 30%. תחילתם של סעיפים אלה נקבעה ליום א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025).

בטיטת החוק המצורפת מוצע לדחות את תחילת ההגבלות האמורות על הסדרי חניה המיטיבים עם התושבים המקומיים, לתקופה של שנתיים, וזאת עד ליום כ"ב בטבת התשפ"ז (1 בינואר 2027).

דחיית תחילה כאמור מטרתה לאפשר לכל רשות מקומית להעריך באופן מיטבי ולקבוע את מועד התחילה ליישומו גם בתוך טווח השנתיים האמורות.

לאור הצורך להשלים את הליכי החקיקה עד לסוף שנת 2024, מוצע לאשר עקרונית את טיטת החוק שבכותרת ולהסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה שתוגש לכנסת, וכן לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה של הצעת החוק לפני הקריאה הראשונה ולפני הקריאה השנייה.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב וכח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

אין

החלטות קודמות של הממשלה

אין

עמדת היועצת המשפטית של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת בזאת חוות דעת משפטית של היועצת המשפטית של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

סיווגים

סיווג ראשי: 07 חקיקה ממשלתית
תחום פעולה עיקרי: 06 המגזר הציבורי

מגיש: שר האוצר

י"ג בחשוון התשפ"ה
14 בנובמבר 2024

משרד התחבורה
והבטיחות בדרכים

לשכת היועצת המשפטית

ירושלים, יא' חשון, התשפ"ה
12 בנובמבר, 2024

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה

חוק לתיקון פקודת התעבורה (תיקון מס' __) התשפ"ה-2024

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים

ביום 18.11.21 פורסם תיקון מס' 129 לפקודת התעבורה (להלן: "תיקון מס' 129"), במסגרתו נקבעו תיקונים לסעיף 70 ולסעיף 77 לפקודת התעבורה, ולפיהם רשות מקומית שמספר תושביה הרשומים במרשם האוכלוסין הוא 40,000 ומעלה, לא תוכל לקבוע פטור מתשלום עבור חניה לתושבי הרשות המקומית רק בשל היותם תושביה, אלא אם כן קבעה אזורי מוגדרים בתחומה שבהם לא תחול חובת תשלום כאמור על תושבי הרשות המתגוררים באותם אזורי (להלן: "אזורי חניה מוסדרים"). כן נקבע לגבי כלל הרשויות המקומיות כי הפער בתעריף עבור חניה בין תושב לשאינו תושב לא יעלה על 30%. תחילתם של סעיפים אלה נקבעה ליום א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025).

בטיטת החוק המצורפת מוצע לדחות את תחילת ההגבלות האמורות על הסדרי חניה המיטיבים עם התושבים המקומיים, לתקופה של שנתיים, וזאת עד ליום כ"ב בטבת התשפ"ז (1 בינואר 2027), זאת מהטעמים המפורטים בדברי ההסבר לטיטת החוק המצורפת.

מוצע לבצע חקיקה מואצת של טיטת החוק הנ"ל, על מנת שניתן יהיה להשלים את חקיקתה עד תום השנה האזרחית, שהוא המועד בו עתידים להכנס לתוקף ההסדרים דלעיל לפי סעיף 70 וסעיף 77 לפקודת התעבורה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם

ההצעה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם

ללשכה המשפטית במשרד הפנים לא היו הערות משפטיות לטיטת החוק. המשנה ליועץ המשפטית לממשלה (כלכלי פיסקאלי) סמך את ידיו על טיטת החוק.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה

אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

יעל כהן, עו"ד

היועצת המשפטית

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק לתיקון פקודת התעבורה (תיקון מס' 138) התשפ"ה-2024

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

ביום 18.11.21 פורסם תיקון מס' 129 לפקודת התעבורה (להלן: "תיקון מס' 129"), במסגרתו נקבעו תיקונים לסעיף 70 ולסעיף 77 לפקודת התעבורה, ולפיהם רשות מקומית שמספר תושביה הרשומים במרשם האוכלוסין הוא 40,000 ומעלה, לא תוכל לקבוע פטור מתשלום עבור חניה לתושבי הרשות המקומית רק בשל היותם תושביה, אלא אם כן קבעה אזורים מוגדרים בתחומה שבהם לא תחול חובת תשלום כאמור על תושבי הרשות המתגוררים באותם אזורים (להלן: "אזורי חניה מוסדרים"). כן נקבע לגבי כלל הרשויות המקומיות כי הפער בתעריף עבור חניה בין תושב לשאינו תושב לא יעלה על 30%. תחילתם של סעיפים אלה נקבעה ליום א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025).

מוצע לדחות את תחילת ההגבלות האמורות על הסדרי חניה המיטיבים עם התושבים המקומיים, לתקופה של שנתיים, וזאת עד ליום כ"ב בטבת התשפ"ז (1 בינואר 2027).

ג. השפעת החוק המוצע על קבוצות אוכלוסייה מסוימות

תוקף סמכות הרשות המקומית לקביעת הסדרי חניה מקומיים המיטיבים עם תושבי אותה רשות מקומית, יוארך. הארכה זו תתן לרשויות המקומיות שהות נוספת להסדרת אזורי חניה בהתאם לתיקון 129. לצד זאת יובהר, כי בסמכות רשות מקומית לתקן את חוק העזר בתחומה באופן התואם את הוראות תיקון 129 גם לפני מועד כניסתו לתוקף. יצוין כי משרד התחבורה פועל על מנת להשלים את התקנתן של תקנות הקובעות אמות מידה לקביעת אזורי חניה באופן שיביא לקיום אמות מידה אחידות לקביעת האזורים.

ד. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות. דחיית תחילת החוק בשנתיים תאפשר לכל רשות מקומית להעריך באופן מיטבי ולקבוע את מועד התחילה ליישומו גם בתוך טווח השנתיים האמורות.

מעבר לכך, אין השפעה על תקציב או תקן המשרד.

ה. עמדת היועצת המשפטית לממשלה

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (כלכלי פיסקאלי) סמך ידיו על הצעת החוק מבחינה משפטית.

ו. להלן נוסח החוק המוצע ודברי הסבר

טיוטת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 138), התשפ"ה-2024

1. תיקון סעיף 70ב בפקודת התעבורה¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 70ב(ג2), במקום "א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025)" יבוא "כ"ב בטבת התשפ"ז (1 בינואר 2027)".
2. תיקון סעיף 77 בסעיף 77(א3) לפקודה, במקום "ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024)" יבוא "כ"א בטבת התשפ"ז (31 בדצמבר 2026)".

דברי הסבר

כללי בתיקון מס' 129 לפקודת התעבורה שנכלל בפרק ו' לחוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב-2021 (להלן – תיקון מס' 129) תוקנו, בין השאר, סעיף 70ב לפקודת התעבורה (להלן – הפקודה) שעניינו הסדר חניה ארצי אחיד, וסעיף 77 לפקודה שענינו סמכות רשות מקומית להתקין חוקי עזר.

במסגרת זו, הוסף לסעיף 70ב לפקודה סעיף קטן (ג2) שבו נקבע, לגבי כלל הרשויות המקומיות, כי אם קבעה רשות מקומית הסדר חניה שלפיו התעריף עבור חניה לתושב הרשות המקומית שונה מהתעריף עבור חניה למי שאינו תושב אותה רשות, לא יעלה הפער בין התעריפים כאמור על 30%. עוד נקבע כי תחילתו של הסעיף הקטן האמור ביום א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025).

כמו כן, תוקן סעיף 77 לפקודה ונוספו בו סעיפים קטנים (א1) עד (א3). לפי סעיף קטן (א1) האמור רשות מקומית שמספר תושביה הרשומים במרשם האוכלוסין הוא 40,000 ומעלה, לא תוכל לקבוע פטור מתשלום עבור חניה לתושבי הרשות המקומית רק בשל היותם תושביה, אלא אם כן קבעה אזורי מוגדרים בתחומה שבהם לא תחול חובת תשלום כאמור על תושבי הרשות המתגוררים באותם אזורי (להלן – אזורי חניה מוסדרים). בסעיף קטן (א3) האמור נקבע סייג לסעיף קטן (א1) ולפיו בתקופה שמיום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022) עד יום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024) (להלן – תקופת המעבר) יעמדו בתוקפן הוראות שקבעה מועצת הרשות המקומית, ערב תקופת המעבר, הפטורות את תושבי הרשות המקומית מתשלום עבור חניה רק בשל היותם תושביה, אלא אם כן קבעה מועצת הרשות המקומית אזורי חניה מוסדרים בתחומה כאמור לעיל.

הסדרים אלה נועדו לייצר תמריצים להפחתת שימוש ברכבים פרטיים על ידי תושבים מקומיים, באמצעות ייקור החניה במרחב הציבורי, ובכך לגרום להעדפה של נייודות באופנים אחרים – תחבורה ציבורית, הליכה וכלי תחבורה קלה. כדי שניתן יהיה להגשים את תכלית ההסדר ולא רק להגדיל את עלות השימוש בחניה במרחב הציבורי, יש לוודא, בין השאר, כי תתקיים זמינות לחלופות לרכבים פרטיים ונגישות להן.

¹ דיני מדינת ישראל, 7, עמ' 173; ס"ח התשפ"ד, עמ' 1490.

בתקופה שמיום חקיקתו של תיקון מס' 129 עד היום לא נעשתה הערכות מספקת ליצירת כלים ותמריצים כלכליים להפחתת השימוש ברכב פרטי בשירותי תחבורה ציבורית, הכוללת, בין השאר: חקיקה של חוקי עזר ועדכונים בהתאמה לתיקון מספר 129, שיפור התחבורה הציבורית, תמריצים לשימוש בתחבורה ציבורית, פתרונות לאוכלוסיות מיוחדות ועוד. זאת, בין השאר, לאור התמשכות מבצע "חרבות ברזל", שהטיל עומס משימות אחרות ודחופות יותר, לרבות דחיית הבחירות ברשויות המקומיות, מחודש אוקטובר 2023 לחודש פברואר 2024, כאשר אף בחלק מן הרשויות המקומיות לא התקיימו בחירות עד כה.

לאור האמור לעיל, מוצע לדחות את מועד תחילתן של ההגבלות על הסדרי חניה המיטיבים עם התושבים המקומיים, הקבועות בסעיף 70ב(ג), בשנתיים נוספות, עד יום כ"ב בטבת התשפ"ז (1 בינואר 2027). במקביל מוצע להאריך בשנתיים נוספות גם את הוראת המעבר הקבועה בסעיף 77(א3) לפקודה. יובהר, כי בסמכות רשות מקומית לתקן את חוק העזר בתחומה באופן התואם את הוראות תיקון 129 גם לפני מועד כניסתו לתוקף של סעיף 70ב(ג) האמור.

סעיף 1 בשל הסיבות שפורטו בחלק הכללי לדברי ההסבר, מוצע לתקן את סעיף 70ב(ג) לפקודה ולדחות את מועד תחילתו של ההסדר הקבוע בו, מיום א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025) ליום כ"ב בטבת התשפ"ז (1 בינואר 2027).

סעיף 2 בשל הסיבות שפורטו בחלק הכללי לדברי ההסבר, מוצע לתקן את סעיף 77(א3) לפקודה ולהאריך את תוקפה של הוראת המעבר הקבועה בו, מיום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024) ליום כ"א בטבת התשפ"ז (31 בדצמבר 2026).